

Javnstøða — myta ella veruleiki

Tað var ikki hissini við ferð, javnstøðulógín fekk Bert orðið »javnstøða« tykist loypa fjáttur á fólk, sum um hon er nakað trúandi og vandafult, nakað ókristiligt, sum verður hon veruleiki hendir eitt skalvalop í samfelagnum.

Javnstøða merkir bert, at øll menniskju skulu hava somu rættindi og somu møguleikar til arbeiði, menning og mentan. Alt annað er reingjan av veruleikanum.

At vera ímóti javnstøðu er at vera ímóti demokrati.

ST-sáttmálin, sum javnstøðulógaruppskotið hjá javnstøðunevndini byggir á, sigur heilt klárt »avtøka av allari diskriminátión móti kvinnum« (elimination of all discrimination against women), t.v.s. at ST viðurkennir, at henda diskriminátión finst og er

ein meinbogi. Hesa konventión setti lótingið í gildi á sumri 1987.

At lógaruppskotið er grundað á omanfyri nevndu konventión ger, at diskriminátiónin móti kvinnum er mest viðgjørð, ásannandi at tað eru tær, ið eru fyri mismuni. Í lógaruppskotið eru bert viðgjørðar tær orsøkir, sum elva til framhaldandi mismun ella forða javnstøðu.

Eftirsum vit hava trúarfrælsi, er lógaruppskotið bygt á humaniter prinsipp. Lógaruppskotið fer ikki inn í hvussu teir einstøku trúarbólkar skulu umsita javnstøðu innan egnu gátt. Hetta má sjálvandi hvør bólkur sær avgera.

Ongastaðni verður sagt, at nú skulu kvinnur gera strævnari arbeiði ella taka tyngru tøk enn tær higartil

hava gjørt. Ongastaðni stendur, at kvinnur skulu gera nakað, tær ikki vilja, ella nakað, sum er ímóti teirra sannføring. Men lógaruppskotið ger tað lættari hjá teimum, sum vilja broyta sína støðu — tað veri sær innan arbeiði, útbúgving ella mentan — at gera tað.

Javnstøða merkir ikki, at menn missa nakað. Hjá teimum hendir eingin broytinguttan tann, at teir í vissum forðum koma at kappast við fólk av báðum kynum á jøvnum fæti í staðin fyri sum nú bert sitt egnu kyn.

Tað er ógvuliga nógv misskiljing av javnstøðumálinum. Javnstøða er ikki »at laða garðar« millum kynini — tvørtur ímóti. Javnstøða er heldur ikki at skilja kvinnur sundur í »konur og konufólk«. Javnstøða er at geva øllum, bæði kvinnum og monnum, rættin til at velja arbeiði og útbúgvinguttan at hindrast av sínum kyni. Fåa vit henda rætt, kunnu vit kalla okkum eina mentaða tjóð.

Hanna Joensen
forkvinna í
javnstøðunevndini

Føroya Skúlabókagrunnur

Skrivstovustarv

A Føroya Skúlabókagrunni er áhugavert og fjølbroytt skrivstovustarv leyst at søkja.

Arbeiðið fevnir um alt vanligt skrivstovu-arbeiði, og eisini arbeiði, ið hevur við útgávu at gera.

Tað er av týðningi, at tann, ið søkir, dugir at arbeiða sjálvstøðugt.

Góður kunnleiki til føroyskt og kunnleiki til EDV er ein fyrimunur.

Løn sambært sáttmála millum Føroya Landsstýri og Starvsmannafelagið.

Starvið verður at seta skjótast til ber.

Skrivlig umsókn við próvskjølum og møguligum ummælum skal vera Skúlabókagrunninum í hendi áðrenn 22. apríl 1988.

Nærri upplýsingar um starvið fáast á tlf. 1 6100.

Tórshavn, tann 22. mars 1988

Føroya Skúlabókagrunnur

Hoydalsvegur 40

100 Tórshavn

Hóast kjakið um Waldheim ikki hevur verið so nógv umrøtt her heima eins og í øðrum londum, so eru spurningar knýttir at hesum kjaki, sum eisini eru áhugaverdir fyri tað orðaskifti, sum hevur verið her heima hjá okkum. Herfyri ella rættari 11. februar í ár skrivaði kendi danin Frode Jacobsen áhugaverda grein í Politiken, sum vit loypa okkum at endurgeva.

Løgneren banede vej til magten

DET er ikke Waldheim, der er interessant. Jeg blev forbavset, da han blev valgt til FNs generalsekretær. Jeg havde i nogle år kendt ham som leder af den østrigske FN-delegation og anset ham for en af de mest intetsigende blandt kollegerne. Valget måtte forklares med, at det skulle være en østriger, svensker eller sådan noget.

Waldheim er heller ikke interessant som krigsforbryder. Der må man nok holde med kommissionen. Han har bare gjort det hele med, meldt sig ind i nazipartiet, da det var vejen frem. Det har millioner gjort. Så har han gjort krigen med — det var han vel tvunget til. Været anden rækkes eller tredje rækkes aktør under grusomheder. Det har titusinder været.

Og så har han løjet sig fra det hele. Det har millioner gjort ligesom han.

Hvad er det da, som med rette placerer Waldheim i centrum for verdens opmærksomhed? Af betydelig større interesse end den under alle omstændigheder farveløse, kedelige person Kurt Waldheim er det, om han skulle være blevet valgt til FNs generalsekretær, netop fordi østlandene vidste, hvad han var for en karl, én, som de havde en klemme på.

Men der er noget, som kommer os endnu nærmere. Det er østrigeres reaktion. At først da det kom frem, både at Waldheim havde en nazistisk fortid, og at han systematisk havde løjet sig fra den — i erindringer, over for myndigheder osv. — vandt han klart føringen over for sin modkandidat ved præsidentvalget i Østrig. Det fortæller, at et stort antal østrigere identificerer sig med ham, hans fortid, hans løgne.

Kommentar af
tidligere minister
FRODE JAKOBSEN

Waldheim. Men er det, fordi han alligevel ikke helt er én af deres?

DET ER kommet dertil, at uddannede tyske historikere vil 'revidere' historien om nazismen. I alvor stilles der spørgsmålstegn ved koncentrationslejrenes gru. Er det ikke 'Greuel'-beretninger? I hvert fald var det ikke Hitler, der begyndte, men Stalin. Som om ansvaret så bliver mindre! Selv en engelsk historiker har stemt i med.

En smule nynazisme er på vej — rundt om i verden. Undertiden virker den mere komisk end farlig. Men det er dødsens alvorligt, hvis den gamle nazismes forbrydelser bortlyves, bortsminkes, ja blot nedtones. De skal huskes — ikke for straffenes, men for fremtidens skyld. Det er glemsel, der skal til, før en ny nazisme kan gro.

OG DET er jo ikke sådan, at man i Østrig i almindelighed er mere overbærende over for usandheder fra offentlige personer. Det har man et frisk eksempel på. Nej, kun over for en bestemt slags løgne — tildækningen af en nazistisk fortid.

Det viser, at den afsky for nazismen, som vi i 1945 ventede fra det ødelagte Tyskland (og Østrig er jo lige så tysk som Bayern) ikke blev så dyb, som vi dengang håbede.

Det er Østrigs tale til os — et lille, ikke særlig betydningsfuldt land. Det store, igen magtfulde Tyskland har ikke holdt hånden over